

Hétfői kezdettel a filmek gyöngye!

VIG ÖZVEGY

LEHÁR FERENC halhatatlan operettje

Maurice Chevalier
Jeanette Macdonald
főszereplőkkel

Nagy érdeklődésre való tekintettel legyenek előre megválthatók a Select Mozgó kasszájában!

hadseregére fordítja a beszédét, a hadsereg tette őt íróvá is. Azelőtt bírósági tisztviselő volt. Irásainak tárgyát is nagyrészt a polgárháborúból veszi. Szereti a sportok mindenféle fajtáját. Felcsillan a szeme, amikor arról beszél, milyen nagyszerű dolog ejtőernyővel leugrani a repülőgépről.

Tretjakov sok időt töltött a Távolkeleten, a kínai forradalmárok közül kerülnek ki a legjobb barátai. Magas, szőke, szerény megjelenésű férfi. Moszkva mellett él, az Irok Házában. Mindenütt nagyon szeretik. Kitérően ismeri az irok szociális helyzetét s a Szovjetunió irói és újságírói intézményeit.

Asejev művészete is a Távolkeleten érett meg. Fiatalkorában futurista verseket írt, azóta azonban nagyon megtisztult és leegyszerűsödött. Majakovszkij legméltebb utódjának tekintik, ritkán megjelenő végtelen gonddal alakított versei eseményszámba mennek.

Ezek a legismertebb moszkvai írók, kívülük még igen sok népszerű író él Moszkvában, a kisebb-nagyobb tehetségű tollforgatóknak pedig se szeri, se száma. Hogy mennyi állandó érték születik ebből a nagy kavargásból, azt ma még nehéz volna eldönteni, de annyi bizonyos, hogy az irodalom él és hat a Szovjetunióban.

Amerika öt zsókere

Amerika „öt zsókere”. Így nevezik Amerikában azt az öt férfit, aki nagy tervekkel dolgozott ki a válságnak és általában minden emberi problémának gyors, biztos és határozott megoldására. Ezek a zsókerek ma még nem vesznek részt a nagy játékokban, de mind egyikre nagy tömegek tekintenek reményteljesen és várakozással.

A „főzsóker” jelenleg dr. Francisc Ernest Townsend* orvos, Kaliforniában lakik. Az őt az, hogy egész Amerka orvosa legyen. A receptje elég egyszerű: „Fizessen a kormány havi 40 dollár nyugdíjat minden polgárnak, aki 60 évet betöltötte és itt van a prospektus” — mondja. Townsend dr. nek állítólag 15 millió híve van az országban. A kaliforniai orvos minden 60 évet betöltött embernek megadná a nyugdíjat, az a részorvost, akár nem. Így nyugdíjat kapna Rockefeller, Ford és Morgan is. A nyugdíj ellenében azonban a kelleme hagyomány nívótásuk gyakorlásával. Townsend terve évente körülbelül 5 milliárd dollárjába kerülne Amerikának.

A második számú zsóker Upton Sinclair. Bár megbukott a kaliforniai kormányzóválasztáson, nagy tervét, az EPIC-et nem adta fel. Ő csak havi 12 dollár nyugdíjat adna a 60 éven felelőknek és csak akkor, ha már legalább három évet töltöttek az országban. Az EPIC feltételei: a kihasználatlanul heverő földek felszámítása telepítés céljára, a gyárak államosítása a munkanélküliek elhelyezése céljából és a nagy vagyonok kíméletlen megadóztatása.

Huey Long, a louisiana i., diktátor” a harmadik zsóker. Az ő programja hét pontból áll: 1. A szegénység megszüntetése a vagyonosok rovására. 2. Öregkori biztosítás. 3. A munkaidő korlátozása. 4. A mezőgazdasági termelés egyensúlyba hozatala a fogyasztással. 5. Gondoskodás a hadirokkantokról. 6. A szegények semmi, a gazdagok igen nagy adót fizessenek. 7. Igazságos jövedelemelosztás. Huey Longról rengeteget írnak és beszélnek mostanában Amerikában, gyűlöli és imádja is, alig van amerikai, aki közömbösen nézné működését és terveit.

A negyedik számú zsóker új ember a politikában: Theodore Gilmore Bilbo szenátor. Ő még nem indította el hadjárátát, nem dolgozta ki még részletesen a terveit, de máris nagy feltűnést keltett kijelentéseivel, amelyek szerint, ha rajta állana, minden amerikai gazdaggá és boldoggá tudna tenni.

Az ötödik zsóker pap. Charles Coughlin nevét minden amerikai ismeri. A „mikrofon szent Ferencnek” nevezik. Vasárnapi rádiópédikációjának óriási hatása van. Híveinek száma 8 millióra tehető. Nagy mozgalom indult meg, hogy elnöké válasszák a jövő évi választáson. Hetenkint körülbelül négy-millió levelet kap ez a példátlanul népszerű ember. Érdekes, hogy lelkes léteire határozott pénzügyi programja van. Inflációt, korlátlan inflációt akar. Európát gyűlöli, azt hirdeti, hogy Amerikának teljesen el kell szakadnia az európai ügyektől.

A megvalósítás felé halad a szíriai zsidó bevándorlás

Zárt területen fognak tízezer zsidót kolonizálni

Beirut, március 28. Az ITA levelezője úgy értesül, hogy a szíriai zsidó kolonizáció kérdése ügyében rövidesen végleges döntésre kerül a sor. Alexandrette francia kormányzója Durieux a körzeti tanács ülésén közölte, hogy az Alomex melletti területeket kihasználásra egy zsidó társaság kapta meg. Még a múlt év szeptemberében tárgyalások folytak Martel gróf, Szíria fő kormányzója és Justin Godard szenátor között tízezer zsidónak szíriai

bevándorlását illetően. Október végén a Zsidó Jogok Védelmére Alakult Liga tudtul adta, hogy Laval külügyminiszter hozzájárult a zsidók szíriai és libanoni bevándorlásához. A szíriai fő kormányzó a tervet szintén helyeslően veszi tudomásul. A zsidó testületek s a szíriai kormány között tárgyalások folynak, hogy az Orontes folyó felső folyásán zárt területen valósítsák meg a zsidó telepítést.

A falu és a város Palesztinában

Egy kis Palesztina-statisztika

Bécs, március 28. (Az Új Kelet állandó tudósítójától). A modern palesztinai gyarmatosítás vezére, Arthur Ruppin dr. így definiálta kerek 30 évvel ezelőtt a zsidó nacionalizmus célját: Die Schaffung eines geschlossenen jüdischen Wirtschaft systems durch Rückkehr zur Landwirtschaft.

A kitűnő bécsi „Palästina” folyóirat most ideérkezett februári számának vezetőcikke — dr. Ludwig Neumann írta és Stadt und Land in Palästina a címe — viszont azt mutatja, hogy a múlt év rekordbevándorlása nem felelt meg ennek a célkitűzésnek. A nagy zsidó tömegek a városokban koncentrálódtak, a mezőgazdaságban foglalkoztatott személyek aránya pedig hátrébe szorult. A „Palästina” kedvezőtlennek ítéli ezt a helyzetet és a nemzeti alapok beavatkozáását követeli.

A cikk statisztikai adatai részletesen megvilágítják a falu és a város szerepét. Az 1931 novemberében tartott palesztinai népszámlálás kerekszám 178.000 zsidót konstatalt. Ebből 130.000 azaz 74 százalék élt a városokban, a fennmaradó 48.000 lélek (26 százalék) a falvakban. Mezőgazdasággal foglalkozott 33.000, azaz 19 százalék.

A zsidó lakosság száma 1934 végéig a Jewish Agency statisztikája szerint 310.000-re emelkedett, tehát a hivatalos népszámlálás (1931) óta 77 százalékkal gyarapodott. Ebből 244.000 élt (79 százalék) a városokban — Tel-Avivban és Jaffában kerekben 130.000, Jeruzsálemben 70, Haifában 40 ezer — és 66.000, azaz 21 százalék a falvakban. Mezőgazdasággal 46 ezren foglalkoznak, vagyis a zsidó lakosságnak mindössze 16 százaléka.

A zsidó Palesztina tehát elvárosodott. Ennek az elvárosodásnak okait Neumann dr. mindenekelőtt a mandatárius hatalom bevándorlási politikájában látja. Anglia korlátozás nélkül engedélyezte az u. n. kapitalisták, az ezer fontnyi vagyon felett rendelkezők bevándorlását, viszont csertifikátokhoz köti, évről-évre kontingentálja a vagyontalanként. A mezőgazdasági munkások pe-

dig természetesen a vagyontalanok sorából kerülnek ki. A politikai és a gazdasági világhelyzet megduzzasztotta a vagyonos bevándorlók számát. 1929—31 között 5:1 volt a munkásbevándorlók aránya a kapitalista bevándorlókéhoz. Ez az arány 1934-ben 3:1-re csökkent.

A bevándorló u. n. kapitalisták férfikorban levők vagy öregek. Az ilyen koru emberek számára nehéz a foglalkozáscsere. Inkább a városokba húznak tehát, ahol nagyobb megpróbáltatás nélkül rendezheti be az új életüket s ahol az anyagi boldogulásuk számára is tágabb lehetőség nyílik.

De vonzza a város a munkást is, mert a városban magasabb a bér és könnyebb a keresési lehetőség.

A mandatárius hatalomtól e tapasztalatok alapján követelni kell, hogy a csertifikátok számát hozza okvetlenül arányba a szabad bevándorlással. Ennek a követelésnek érvényrejuttatása azonban csak egyik része a szükséges reformtevékenységnek.

A statisztika ugyanis azt bizonyítja, hogy a zsidó telepek és a padeszim területéről is a városokba igyekeznek a már egyszer megtelepedett munkások, vagyis a zsidó Palesztinában az u. n. Landflucht jelenségei mutatkoznak. 1932 óta például több mint a duplájára nőtt a padeszim területe, 73 ezer dunamról 160 ezerre. Viszont a zsidó munkások száma 4500 maradt. Ez azt jelenti, hogy míg 1932-ben minden 10 dunamra esett egy zsidó munkás, most már csak minden 35 dunamra jut egy-egy. A munkáshiányt arab munkásokkal pótolják a tulajdonosok és ez egyes helyeken már a zsidó telepek elarabosodásához vezetett.

A Landflucht oka a rohanó tempóban épülő városokban kínáló jobb keresési lehetőség. Elhibázott lenne morális eszközökkel hadakozni ellene és szemrehányásokkal illetni miatta a munkásságot; hiszen a legtöbbjük csak átmenetinek tekinti ezt a helyesert. Azért megy a városba, hogy pénzt tehessen félre, amelyből majd mezőgazdasági birtokot vásárolhat vagy legalább

rendezte: LUBITSCH ERNO

házcakát szerezhet. A mezőgazdasági keserményéből ugyanis nem futja többre, mint a pusztá megélhetésre. Gazdasági eszközök, kei kell tehát a problémát üstökön ragadni.

Ennek a módja: Megfelelő földkomplexumok megvásárlása a már meglévő zsidó telepek közelében, amelyeken hitelügyletek segítségével zsidó munkásokat telepítünk le. Ezek a munkások bérrel munkával egészítik ki a maguk törpebirtokának jövedelmét. A zsidó telepek így állandó munkásságra tenének szert; a munkásokat viszont megönnök a városokba özőnléstől.

Ezek az új telepek és általában a zsidó gyarmatokon a vegyes gazdaságot kellene életbeléptetni. És pedig két okból: Ez a gazdasági forma több munkáskezelést nyújt kereseti lehetőséget, mint a padeszim. Továbbá: Palesztinában rengeteg élelmiszerimportálnak: gabonát, burgonyát, főzelékeket, tejet és tejtermékeket, tojást, húst és gyümölcsöt. Ezeket mind a belföldi produktóknak kellene és lehetne előállítani.

Mindezek a kötelezettségek persze a nemzeti alapokra hárulnának, mert a magán-érdek nem mindenben harmonizál a köznéppel. Tehát nem lehet a magángazdaságra bízni, hogy ezeket a feladatokat megvalósítsa.

A Neumann dr. cikke végső fokozat felhívás a nemzeti alapok gyarapítására. (g. s.)

A zsidó népi zene terjedése

Új területeket tárt fel a zsidó folklór. Egy erdélyi énekesnő sikere Budapesten

A zsidó folklór kutatása az utóbbi évtizedekben egy egészen új, kiaknázatlan területet tártak fel. A zsidó népzeneről való azelőtt csak a vallásos, egyházi jellegű zenei köztudott volt, hogy a zeneirodalom leghasznosabb termékei közé tartoznak. A világ zsidó melódiáiról azt hitték, hogy idegen népek zenéjének keverékei: arab, szláv, olkor nyugati elemek összetételének tartották. Nem is kutatták őket. Ugyanolyan tévedés volt ez, mint amikor Liszt Ferenc azt állította, hogy nincs magyar zene, csak cigányzene van. Bartóknak és Kodályknak kellett eljőnnök, hogy az igazi népi gyöveket magyar zene kincseit feltárja a világ kulturájának.

Az utolsó 30 év kutatásai megmutatták, hogy van igazi, eredeti zsidó népzene is. Ez a néha sőt monotonitáju, néha felcsattanó ritmusa, kötetlen, minden nyugati szabályt elvető muzsikát persze csak ott találjuk, ahol a zsidóság népi tömegei élnek, a keleti zsidóság között.

A budapesti Zsidó Négyzet a múlt év folyamán a Zeneakadémia nagyteremében nagyszabású művészetét tartott, amelynek műsorába ezuttal először ismerték be a zsidó közép zenéjét is. Erdélyi vonatkozása is volt az estének. A jiddis népi dalok előadására legalkalmasabbnak egy clujai énekesnőt, Szeghő Julia találták és őt kérték fel az énekszámok terjedéséről. A tehetséges művész azonban aki clujai bemutatkozásával egy csapásra érkezett a folklorisztikus zene interpretálásának legjobbjai közé, a pesti sajtó ragyogó kritikákat kapott. A Pesti Hír a következőket írja: Szeghő Julia kolozvári énekművésznő Kelen Hugó, dr. Szabolcsi Bence és Saminsky kitűnő feldolgozásban kellemesen csengő hanggal és nagy kultúrával, művészi előadással énekelte a dalokat.

A Magyar Hírlap ugyancsak a nagy ének kultúrát és megkapó előadást emeli ki. Újság szerint a finom előadott zsidó dalok érdekessége megkapta a hallgatóság. A Pesti Naplóban Tóth Aladár ezeket írta: „Szeghő Julia igen finom, őszintén átélt kulturált előadásban igen érdekes és értékes zsidó dalokat hallottunk. A gyönyörű melódiák javarészt Kelen Hugó, a nagy magyar zeneszerző dolgozta fel. Nagy sikerrel aratott egy-egy régi zsidó dal nagy megalogusunknak, Szabolcsi Bencének és orosz Saminskynek feldolgozásában”. Pester Lloyd a következőket írja: „A vézest specialitása a jiddis dalok előadása volt, amelyeket ezuttal először hallottunk. Legújabb időben nagyobb figyelmet szentelnek az eddig kevésbé ismert és elhanyagolt zsidó népi muzsikának, ami nálunk Kelen Hugó ismert dalköltő érdeme. Ezen kívül Szeghő Julia, egy rendkívül művészi énekesnő adta elő finom mezzoszoprán minden egyes darabnak kiemelve jellegzetességeit és hangulatát. Meleg sikert aratott”.

Cluj—Huedin—Ciucea—Oradea Autobusz járat

Indul			Menetrend	Érkezik		
6	13	17		10	16	19.30
7.30	14.30	18.30	Cluj	8.30	14.30	18
8	15	19	Huedin	8	14	17.30
10	17	21	Ciucea	6	12	15.30
			Oradea			

Menetjegy 155. Menetjövét 255 lej. Kényelmes új kocsik, pontos közlekedés. Clujról indul az autobuszállomásról. Telefon 155, hol számozott jegyeket elővételben is lehet rezerválni. Oradean a 375. telefonon.

Titul
a n
Az Adever
Bucuresti, március
Az Adeverul tegnapi
dorescu Braniste, eg
rosi román publicist
zás” című vezércikk
párt belső helyzetét
parasztpártban törté
— kétségtelenül ör
párt végrehajtóbizot
lyesen állapította
rendet kell teremteni
nehogy fontosabb és
ban kerüljön erre so
da-kérdés legsúlyosa
valahicus nevű torpe
számára meglepetés
itikai machinációt s
mulában. Mihalache
hogy a párt és a Va
nem a program kérd

Rheo

Csináljon egy tel
A Togat-tabletta a m
által mérgeket tá
Hasonló biztos hatá
Csúsz + Idegzsába
és mindennemű
A Togat biztos gy
Minden gyógyszerárban
és Lei 130.- A Togat-tab

Ennek igazolására jellemző tény idézett. numerus valahicust, de javaslatát. A pártpr valahicus nélkül szava zás azonban egyhangú is mellette szavazott. beszédet mondott Mih mellett. Vaida tehát egy rammal, amely nem fo numerus valahicust, s va tőle. Aztán elutaz a numerus valahicus tén? Miért tagadták amelyet Bucurestiben lache igen érdekes lele végrehajtóbizottság el vezetőség összehívását kisebbségben volt. Eg Vaida ennek a vezetős sát, mint ahogyan nem szehivni a tartományi A nemzeti parasztpárt éy óta nem respektálj lyait. Azon a napon, mi elhatározta, hogy kim ben is be kell teljesít

Titulescu magáévá tette a numerus valachicus követelését?

Az Adevurul feltűnéskeltő cikke Vaida Sándor mozgalmának külpolitikai vonatkozásairól

Bucuresti, március 28. (Az Uj Kelet tud.) Az Adevurul tegnapi számában Tudor Teodorescu Braniste, egyik legkiválóbb fővárosi román publicista foglalkozik „Tisztázás” című vezércikkében a nemzeti parasztpárt belső helyzetével. Az, ami a nemzeti parasztpártban történik, — írja Braniste — kétségtelenül öröndetes. Mihalache a párt végrehajtóbizottságának ülésén helyesen állapította meg, hogy a pártnak rendet kell teremtenie saját házában most, nehogy fontosabb és sorsdöntőbb pillanatban kerüljön erre sor. Ez egyébként a Vaida-kérdés legsúlyosabb oldala. A numerus valachicus nevű torpedó kilövése mindenki számára meglepetés volt. Az emberek politikai machinációt sejtettek ebben a formulában. Mihalache maga is megállapítja, hogy a párt és a Vaida közötti konfliktus nem a program kérdésében robbant ki.

zeti formalitásokat, amelyeket a többi tartományok valamennyien teljesítettek már, Vaida a numerus valachicushoz folyamodott. Szomorú leleplezés ez. Hogy megtartsa egy elvitatott elnökséget, hogy kikerülje a leszavaztatást egy tartományi vezetőségben, magáévá tesz egy felforgató jeiszót, amellyel szembeszállt az ellenzékkel és a kormányon, lemond egy egész életen át szolgált hitéről és homlokegyenest ellenkező hitet tesz magáévá, balról jobbra megy, — valóban mélyen elszomorító dolog.

Braniste megállapítja ezután, hogy Vaida akciója nem talált visszhangra sem a pártban, sem a párton kívül. A nemzeti parasztpárt válságos pillanatokon ment át. Most a fegyelemben megerősödvé és a paraszti demokrácia vonalára állva, a párt nyugodtan mehet előre. Vannak kiválások, amelyek feltűnnek egy politikai szervezetet.

Titulescu vállalja a numerus valachicust

Az Adevurul egy másik cikkében az aloidisták által terjesztett hírről foglalkozik, amely szerint Vaidát illetékes helyről értesítették, hogy külpolitikai szempontból a nemzeti munka védelmének és a román elem elősegítésének követelése semmilyen akadályt nem képez, miután az összes civilizált államok már hosszabb idő óta ezt a politikát folytatják. Ez a kompetens hely kétségtelenül nem lehet más, mint a külügyminisztérium. És ez a hír már csak azért is alkalmas volt arra, hogy félreértést keltsen, mert ugy, ahogy a kompetens hely üzenete meg van fogalmazva, nem esik benne szó sem numerus klauzusról, sem numerus valachicusról. Megmondhatnák vajjon a vaidisták, hogy melyik civilizált állam alkalmazza a numerus klauzust, vagy a numerus valachicust?

Németországon kívül, amelynek népe nem beszélhet és határozhat a saját sorsa fölött és melynek rendszerét melyik ország tekinti még civilizáltnak? Eppen ezért biztosan tudjuk, hogy Titulescu nem küldhet Vaidának ezt az üzenetet. Azt kétségtelenül mondhatta, hogy a nemzeti munka megvédése nincs ellentétben a nemzetközi egyezményekkel és a humánus erkölcsökkel és hogy a román elem elősegítése, amennyiben olyan törvények útján történik, amelyek nem jelentenek jogfosztást a román állampolgárok számára, hasonlóképpen igazságos dolog. Titulescu azonban nem próbálhatta és valószínűleg nem is próbálta a numerus klauzust és a numerus valachicust. Először is, mert akkor már nem volna Titulescu: a Népszövetség egyik legodaadóbb védője. Másodsor, mert Titulescu tanuja volt annak a vitának, amely a Népszövetségben lezajlott a hitlerista rezsim zsidóellenes rendelkezéseivel kapcsolatban. 1933-ban történt. Németország még részt vett a Népszövetség munkálataiban. A hitlerista kormány első ízben küldte el delegátusait a tanácsülésbe. És bár Németországot nem kötötte valamely kisebbségi szerződés, nem akadályozhatta meg az, hogy széleskörű vita induljon a németországi zsidók problémája fölött, amelynek során teljesen el volt szigetelve. Még az akkor Németországgal facérkodó fasiszta delegátus sem tudott cédala mellé állni. Az akkori megállapítások szerint Németország rendkívül kínos helyzetbe került. A Romániát képviselő Titulescu tudatosan és büszkén állott a civilizált országok mellé és magáévá tette azt az álláspontot, amelyet ragyogó beszédében Berenger francia delegátus fejtett ki, valamint Politiksz görög delegátus, a nemzetközi jog egyik leghivatottabb képviselője. Ezen álláspont szerint, miheyst valamely állam faji, vagy nemzeti ségét különbséget tesz polgárai között, a különleges rendszer alá kerülő lakosság kisebbség lesz, amellyel a kisebbségvédelmi szerződésekben megállapított elvek

Aprilis 3
AIDA

Román Opera
Szenzáció!

A MILANOI SCALA NAGY EGYÜTTESE

VERA AMERIGHI RUTILI szoprán CLOE ELMO mezoszoprán
ARTURO TAMBURINI tenor MARIO ALBANEZE baritonista
LUCIONE NERONI basszus
EDMONDO DE VECCHI, karnagy vezényletével

Aprilis 5
NORMA

alapján kell banni. Románia aláírta a kisebbségi szerződést. Sőt mi több, a nemzetközi kötelezettségekben kívül és még azok vállalása előtt elismerte összes polgárainak jogegyenlőségét. Hogyan adhatná tehát hozzájárulását a külügyminisztérium, vagy Titulescu a numerus valachicushoz. Hogyan hozhatná ő Romániát abba a helyzetbe, amelyben Németország volt, vagy talán még annál is rosszabbba, miután Németország nem írta alá a kisebbségi szerződést, csak Kelet-szi-

léziával kapcsolatban. Ott azonban tiszteltben tartotta, kényszerülve volt tiszteltben tartani és lemondott az antiszemita intézkedésekről, amelyeket az egész civilizált világ tiltakozásai és megvetése közepette alkalmazott a birodalom többi részeiben. Egy olyan diplomata, mint Titulescu, a jelenlegi külpolitikai helyzetben hogyan engedhetné meg, hogy Románia olyan törvényhozást tegyen magáévá, mely ünnepélyes nemzetközi kötelezettségek egy oldali megszegését jelenti?

Ezrével pusztítja az árvíz és az éhség Kína lakosságát

Shanghai, március 28. A Sárga folyó a tavaszi esőzések és a hóolvadás következtében ismét kiáradt. Honan és Hopech tartományokban az áradás szörnyű pusztításokat végzett. Egész földterületek, amelyek tele voltak értékes veteményekkel pusztultak el az ártan. Az áradásoknak azonban meglepően sok halálos áldozatuk is van. Így a két tartományban összesen huszezerre emelkedik a halottak száma,

akiket a víz sodort el éjnek idején. Az anyagi kár meghaladja a negyven millió dollárt. Százvezrek váltak hajléktalanokká, kiknek lakóházait a víz vagy összerombolta, vagy egyszerűen felkapták a hullámok és elsodorták. A kínai kormánynak nincs pénze, hogy az árvízsuftottak segítségére siessen. A lakosság az éhhalál küszöbén áll.

Select Muzgó

MEGOLTEK EGY EMBERT

egy detektív rendkívül izgalmas kalandja, Főszerepekben: RONALD COLMAN, LORETTA YOUNG.

Műsoron kívül elsőrangú hangos pótkép.

Birobidzsánban külföldi zsidókat akarnak telepíteni az amerikai zsidó szervezetek

Egyelőre kevés a lehetősége a birobidszáni kolonizációnak. Az ORT és az Agro Joint tárgyalásai a Szovjettel

Newyork, március 28. Az amerikai zsidó szervezetek, mint az ORI és Agro Joint körében újra felvetődött az a terv, hogy Birobidzsánban nagyobb külföldi zsidó bevándorlást tegyenek lehetővé. Ismeretes, hogy az ICA és a KOMZET között felmerült elintétek miatt az oroszországi zsidó kolonizáció külföldi támogatása szűnhet. Ami Birobidzsán és a külföldi zsidóság közötti kapcsolatot illeti, erre az Agro Joint kiadásában legutóbb megjelent könyv, amelyet dr. A. Rosen írt, mutat rá, amelyben Rosen nem ítélt meg nagyon optimisztikusan sem az orosz zsidó szovjetizációs fejlődési lehetőségeit, sem pedig azokat a lehetőségeket, amelyek a kelet-európai zsidó tömegek bevándorlási szempontjából állnának fenn.

1. Az ORT egyáltalában nem foglalkozott azzal a tervvel, hogy 25 ezer zsidó családot Birobidzsánban letelepítsen.
2. Nem felel meg a valóságnak az a hír, hogy az ORT oroszországi kiküldötté, dr. D. Lowitch, Moszkvában a szovjetkormányval ecéből egymillió dollár garancia elhelyezésére tett ajánlatot.
3. 1934-ben az ORT központi tanácsa kiküldte moszkvai megbízottját, Zegelnitzkit és az Odessza rayon felügyelőjét, Weinstein Birobidzsánba, tanulmányutra. Május végén az ORT központi tanácsa plenáris ülésen foglalkozni ezeknek az uraknak a jelentésével. A jelentéseket előzőleg egy ecéára kiküldött bizottság vizsgálja felül. Dr. Lowitchnak jelenlegi oroszországi útja azt a célt szolgálja, hogy az ORT eddigi oroszországi tevékenységét tanulmányozza és adatokat szerezzen afelől, milyenek az oroszországi ORT-munka jövőbeli lehetőségei. Lowitch nagyobb számu zsidó mechanikus és szakmunkás kiképzéséről tárgyal. Egy fiatalemberekből álló csoport, mely a vilnai ORT technikumot végezte el, egy évvel ezelőtt az ORT közvetítésével telepedett le Birobidzsánban.

Rosen most az ITA moszkvai tudósítójának nyilatkozatot adott, amely szerint mértékadó amerikai zsidó körökben újra egy birobidszáni tömeg bevándorlás lehetőségével foglalkoznak és tárgyalásokat szeretnének kezdeményezni a kolonizáció megvalósítása érdekében. Az erre vonatkozó kolonizációs terveket Rosen komolyan tartja és rokonszenvenvel fogadja. Egyelőre azonban politikai és gazdasági okok miatt még nem vált lehetővé kielégítő megoldást találni és konkrét eredményekhez jutni. Ennek ellenére a KOMZET vezetői és a zsidó szervezetek vezetői között tárgyalások folynak, hogy külföldi zsidó bevándorlások céljából bizonyos számú kvótát állapítsanak meg. Amennyiben a tárgyalások kielégítő megoldásra jutnak, úgy az Agro Joint kész arra, hogy a bevándorlási mozgalmat irányítsa.

— Ki lehet prefektus? Bucurestiből jelentik: A közigazgatási reformon eszközölt legújabb módosítások szerint a prefektusoknak egyetemi végzettséggel kell bírniuk és legalább 30 évesnek kell lenniük.

Az ORT részéről Henry Bodenheimer bizonyos tárgyalásokat folytatott, amelyekkel kapcsolatban olyan hírek terjedtek el zsidó körökben, hogy a KOMZET és az ORT között megállapodás jött létre, mely szerint a zsidó szervezet egymillió dollár garanciát tesz le, melynek ellenében 25 ezer külföldi zsidó családot telepítenének le Birobidzsánban. A kérdésben dr. A. Singalowski nyilatkozatot adott az ITA tudósítójának és a következőket mondotta:

— A náci tiltakoznak az ellen, hogy Schmeling és Max Baer Németországban mérkőzzenek. Közből jelentik: Az egyik náci lap foglalkozik azzal a mozgalommal, mely azt követeli, hogy Schmeling és Max Baer revánsmérkőzését Németország határain belül tartsák meg. A lap, a Süddeutscher Beobachter, teljesen lehetetlennek tartja, hogy a németiség és az amerikai zsidóság boxsportjának reprezentánsai Németország határain belül találkozzanak.

Rheumát

biztosan gyógyítja

Togal

Csináljon egy teljes Togal-kurát!

A Togal-tabletta a húgysavak oldása által mérgeket távolít el a testből!

Hasonló biztos hatású a Togal-tabletta Csúsz • Idegzsába • Spanyolnátha és mindennemű főfájás esetén.

A Togal biztos gyógyulást jelent.

Minden gyógyszerárban és drogeriában. L. e. 52.- és L. e. 130.- A Togal-tabletta svájci készítmény.

Mi történt Vaidával?

Ennek igazolására Mihalache néhány jellemző tényt idézett. Vaida javasolta a numerus valachicust, de később visszavonta javaslatát. A pártprogramot a numerus valachicus nélkül szavazták meg. A szavazás azonban egyhangú volt. Tehát Vaida is mellette szavazott. Sőt mi több, Vaida beszédet mondott Mihalache és a program mellett. Vaida tehát egyetértett az új programmal, amely nem foglalta magában a numerus valachicust, sőt el volt ragadtatva tőle. Aztán elutazott Clujra és kilátte a numerus valachicus torpedóját. Mi történt? Miért tagadták meg a programot, amelyet Bucurestiben dicsőítettek? Mihalache igen érdekes leleplezéssel szolgál. A végrehajtóbizottság elhatározta az erdélyi vezetőség összehívását, amelyben Vaida kisebbségben volt. Egy év óta halogatja Vaida ennek a vezetőségnek az összehívását, mint ahogyan nem volt hajlandó összehívni a tartományi kongresszust sem. A nemzeti parasztpárti Erdély már egy év óta nem respektálja a párt alapszabályait. Azon a napon, mikor a pártvezetőség elhatározta, hogy kimondja, hogy Erdélyben is be kell teljesíteni azokat a szerve-

ERNO

A mezőgazdasági kem... futja többre, mint... Gazdasági eszközök... problémát tisztókön ra...

megfelelő földkomplek... a már meglevő zsidó... melyeken hitelügyletek... kásokat telepítünk le... munkával egészítenek... kának jövedelmét. A... ndó munkásságra ten... áásokat viszont meg... önléstől.

eken és általában a... vegyes gazdaságot ke... pedig két okból: Ez... több munkáskézne... get, mint a padeszina... a rengeteg élelmiszert... burgonyát, főzeléket... tojást, húst és gyú... a helyi földi produkció... elállítania.

tségek persze a nem... anak, mert a magán... en harmonizál a köz... lehet a magángazda... et a feladatokat meg...

ke végső fokon téh... apok gyarapítására.

(g. s)

pi zene tér-... tása

... a zsidó folklor... sikere Budapes... utatásai az utóbbi év... en új, kiaknázatlan te... zsidó népzeneről va... állásos, egyházi jelleg... hogy a zeneirodalom... zé tartoznak. A világ... zt hitték, hogy idege... rkei: arab, szláv, ol... szzetételének tartottá... et. Ugyanolyan tevéde... Liszt Ferenc azt áll... gyar zene, csak cigány... és Kodálynak kellett... zazi népi gyökertü ma... tártja a világ kultúr...

utatásai megmutattá... ti zsidó népzene is. E... niéju, néha felesattat... den nyugati szabályt... sze csak ott találju... tömegi elnek, a kele...

Nögyret a mult... adémia nagytermet... estét tartott, amel... uttal először ikta... ep zenéjét is. Erd... asa is volt az esténe... előadására legalkalm... nekésőt, Szeghó Juli... fel az énekszámok b... tséges művész asszon... sával egycsapásra h... ikus zene interpretá... rözé, a pesti sajátb... kapott. A Pesti Hír... Szeghó Julia kol... Kelen Hugó, dr. Sz... nsky kitűnő feldolgo... ngó hanggal és nagy... adással énekelt jö...

gyancsak a nagy é... előadást emeli ki... man előadott zsidó... kapta a hallgatóság... th Aladár ezeket in... nom, őszintén átél... igen érdekes és é... állottunk. A gyöny... Kelen Hugó, a ne... ologozta fel. Nagy sít... zsidó dal nagy m... abolcsi Becsének és... feldolgozásában".

tközket írja: „A... a jiddis dalok előa... ttal először hallottu... egyobb figyelem... és elhan... zsiaknak, ami ná... alköltő érdeme. E... egy rendkívül muzi... nom mezoszoprán... ak kiemelve jellegz... atát. Meleg sikert a

SPORT

Mi újság a sportvilágban?

Tovább erősít a bécsi Hakoah. Bécsből jelentik: Az idei szezonban aránylag gyengén szereplő Hakoah Mész, a budapesti VAC centerének szerződésére után további játékosok után kutat. Pénteken a bécsi zsidó csapat tréningjén újabb három játékost próbáltak ki: az egyik a budapesti Neumann, aki egyidőben a Szürketaxiban, majd a VAC-ban rugta a labdát, továbbá két rigai játékost Katz I és II személyeiben. A tréningen Neumann elfogadható képességeket árult el, szerződés azonban még nem történt.

Helyi versenyzők nyerték Satumare kardbajnokságát. Satumareről jelentik: A törzsnökság után, melynek első két helyét, most megírtuk, a cluji Haggibbor hódította el, a kardversenyre került sor. A kilences döntő eredményei a következők: 1. Eötvös Olimpia 7 győzelemmel, 2. Pacher Olimpia 5, 3. Csiplyer Olimpia 5, 4. Barabás Kolping 5, 5. Luczky SzSE 4, 6. Fogarassy Olimpia 3, 7. Rozsnyai SzSE 3, 8. Turcas Olimpia 2, 9. Debreczeni SzSE 1 győzelemmel. A versenyen a Palesztinába utazott Haggibbor kardvívók nem vettek részt.

A Magyar Kupa középdöntőjébe a Hungária, Ferencváros, Újpest és Kispest kerültek. A középdöntőben a Hungária a Kispesttel, míg a Ferencváros Újpesttel játszik. Utóbbi mérkőzés husvétkor lesz.

Nem lesz cseh-román válogatott labdarúgómérkőzés június 6-án Bucarestben, mert a cseh szövetség végleg lemondta a találkozót.

A bucuresti Makabi labdarúgócsapata, amely Románia zsidó futballsportját a tel-avivi Makabiadán képviselni fogja, a következő együtessel indult el Bucarestből: Zaubner, Altbuch, Simsinovic, Barasch, Kohn II, Markus, Gidáli, Berl, Székely, Segall, Willi Lebovics, Nicu Marcovics, Katz. A Makabi futballcsapatával indult el Tel-Avivba Erős László, a cluji Haggibbor kardvívója is.

Megsemmisítették Szaniszló I igazolását. Bucarestből jelentik: A Biroul Federal tegnapi ülésén a CFR óvása és fellebbezése alapján háromórás tárgyalás után Szaniszló Zoltán igazolását bajnoki mérkőzésekre megsemmisítették és játékjogát hat hónapra felfüggesztették. A megsemmisítésre az szolgáltatott okot, hogy Szaniszló igazolásának kérelmekor azt állította, hogy román állampolgár, míg a CFR megdönthetetlen bizonyítékokat mutatott be, amelyek magyar állampolgárságot bizonyítják. A hat hónapi felfüggesztést Szaniszló a szándékos félrevezetésért kapta. A Biroul Federal határozata alapján az óvás ügye visszakerült a Nemzeti Bajnokság bizottságához, amely minden valószínűség szerint az AMTE-CFR 3-2 arányban végződött mérkőzés eredményét megsemmisíti és a pontokat a CFR javára írja.

Bécs válogatott labdarúgócsapata vasárnap Párizsban játszik a város válogatottjával. Mielőtt Bécs csapatát a következőképpen állította össze: Raft, Andritsch-Sesta, Wagner-Smistik-Gal, Smistik II—Stroh-Kaburek—Binder—Pesser.

Londonban a Skócia ellen készülő angol válogatott kétkapus edzésén érdekes kísérletet folytatnak. Az angol labdarúgószövetség kérelmére ugyanis a mérkőzést két bíró fogja vezetni. A mérkőzésen jelen lesznek az összes bírók, szövetségi és egyesületi vezetők.

A magyar profiligában vasárnap a következő mérkőzések kerülnek elődöntésre: Ferencváros—Attila, Budai—Phöbus, Újpest—III. ker., Soroksár—Hungária, Debrecenben Booskai—Somogy, Szegeden Szeged—Kispest.

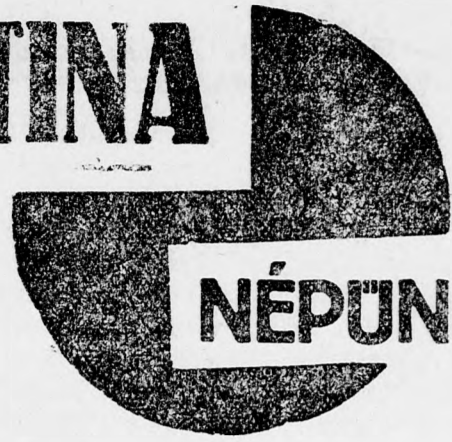
Magyarország—Ausztria mérkőzéssel indul az asztali-tenisz Középeurópa kupa. Budapestről jelentik: A Középeurópa asztali-tenisz kupa szombaton és vasárnap megkezdődik a bécsi Magyarország—Ausztria mérkőzéssel. A kupában Magyarország, Ausztria és Csehszlovákia indulnak. Megállapították, hogy minden mérkőzés egy férficsapatversenyből és egy női csapatversenyből tevődik össze. Ausztria és Csehszlovákia április 14-én Brnóban találkoznak.

A brasovi Ivria vasárnap játssa első bajnoki mérkőzését. Ellenfele a Gloria lesz. A bajnoki tabella 5-ik helyen álló Clorianak még egyszer sem sikerült az Ivria ellen győzelmet elérni. Mindkét együttes szorgalmasan készül a vasárnapi mérkőzésre, amelynek győztese a szerencsésebb lesz, minthogy az erőviszonyok azonosak.

Április 2. és 3-án a ROYAL Mozgóban d. u. 3-5-7 és 9-órákor

UJ PALESZTINA

A mai Palesztina gazdasági, ipari és kereskedelmi keretrendszerének. Elhelyezkedési lehetőségei. A film 12 énekszámát JOSEF ROSENBLATT éneki heber és jidis nyelven. A Palesztina-film felvételei megtekinthetők: Hirsch bőrdíszlet P. M. Viteazul és a Baritu uccai Heller üzletben. A nagy érdeklődésre való tekintettel jegyek elővételben már válthatók a Royal-mozgó pénztáránál.

KÜZGAZDASÁG

A Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége az üzletbérek ötven-százalékos csökkentését kéri

Az üzlethelyiségek előbérleti jogának az egész országra való kiterjesztését is kéri a kamarák

Bucuresti, március 28. (Az Uj Kelet tud.) A Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége emlékiratban fordult az igazságügyi miniszterhez, melyben az önkormányzatban „Vad Commercial” néven ismert kedvezmény megadását kérte azon kereskedőknek, akik jelenlegi üzlethelyiségükhöz bérleti szerződésekkel járta ellenére is ragaszkodnak. A „vad commercial” jogi kifejezés alatt az előbérleti-jog biztosítását és méltányos bérösszeg megállapítására vonatkozó igényt értik. A „vad commercial” megvédi a kereskedőt azon háztulajdonosokkal szemben, akik az üzletbért a szerződés lejártakor lényegesen fel akarják emelni. A kamarák szövetségének memorandumja törvénytervezetet is tartalmaz. Az egész ország területére kiterjedő hatállyal kéri az előbérleti-jog biztosítását azon kereskedők részére, akik öt éve bérlik ugyanazt az üzlethelyiséget.

A törvénytervezet szerint az üzlethelyiségek bérlői a lejárat előtt hat hónappal szerződések fenntartása tekintetében nyilatkoznak. Ez esetben a háztulajdonosnak az értesítés kézhezvételétől számított két hónapon belül kell választ adni. Válasz elmulasztása elfogadást jelent. Amennyiben a feltetelekre vonatkozóan a felek között nézeteltérés mutatkozik, meghallgatásuk után a törvényszék elnöke dönt, kinek határozatát három napon belül fellebbezéssel lehet megtámadni. Meghosszabbítás legfeljebb három évre igényelhető. Ha csupán a bérösszeg magassága vitás a felek között, a törvényszék elnökének vezetésével választott-bíróság állapítja meg. A szövetség vezetősége egyébként az emlékirat átnyújtásakor javasolta a miniszternek az üzletbérek 50 százalékos általános csökkentésének tanulmányozását.

Mit láttak az angol pénzügyi szakértők Ausztriában, Magyarországon és Csehszlovákiában

Konjunktura az osztrák szállodaiiparban. Nyomott atmoszféra uralkodik a csehszlovákiai tőzsdéken. Erősen emelkednek a közszükségleti cikkek árai Magyarországon

London, március 23. Angol pénzügyi szakértők körutat tettek Középeurópában s utjukról visszatérve a szigetországba, a következőképpen jellemezték a helyzetet: optimizmus Bécsben, melankolia Prágában, változatlan helyzet Budapesten. Jelentésükből különösen az alábbiak tarthatnak közérdeklődésre számot. Ausztriában a tiroli és vorarlbergi szállodaiipar foglalkoztatottsága felülmúlja az összes eddigi rekordokat. Még most is sok a külföldi, főképp nyugateurópai vendég az üdülő- és téli sporttelepeken. A Bécs-környéki fegyvergyárak és vasművek kényeinek állandóan sürű füstfelhőket lövelnek a magasba, ami annak a bizonyossága, hogy teljes kapacitással működnek. A Duna völgyében is éjjel-nappal dolgoznak az üzemekben. Az exportcégek körül nagy az élénkség. Jó a tőzsde, élédnek a bankok. Csehszlovákia tőzsdéin az atmoszféra nyomott. Az árakat csak a kormány által támogatásban részesített szindikátus beavatkozása tudja még tartani. Az ipar és a földművelés elletteléi kihatással vannak a ágban az előállítási költségek emelkedésében vannak, az élet standard ezze lazabban állandóan esik. Az ország életképesége körül ennek ellenére nincs semmi baj, mert meg van a szilárd eltökéltség arra, hogy szem-

beszálljanak az összes gazdasági nehézségekkel. Magyarország városaiban az emberek általában jól öltözöttek s látszólag vidámak, noha a közszükségleti cikkek árai állandóan erősen emelkednek. A Budapest-környéki ipar nehéz helyzetbe került, mert a vállalatok jelentős része külföldi piacok ellátására termelt, amelyek igen megfogyatkoztak. Ma, amikor úgy a mezőgazdasági, mint az ipari cikkek kivitelének biztosítása súlyos probléma, természetes a vállalatok nehéz helyzete. Ezt a képet látná minden idegen közép-európai körutazó a három utóállamban.

Megtartotta első ülését az árspekuláció megfékezésére kiküldött bizottság

Felhívást intézett Manolescu-Strunga miniszter a kereskedelmi és iparvállalatokhoz, hogy redukálják árait.

Bucuresti, március 28. (Az Uj Kelet tud.) Tegnapi este 7 órákor tartotta első ülését az ipar és kereskedelmi miniszteriumban a spe-

kuláció megfékezésére kiküldött bizottság. Az ülésen Manolescu-Strunga miniszter elnököt, aki rámutatott az áremelkedések következményeire és megfelelő rendszabályokat javasolt az árspekuláció megakadályozására. A kereskedőkhöz és iparvállalatokhoz felhívást intéztek, hogy redukálják az árakat, mert a drágaság okot is sújtani fogja. A bizottság ma folytatja munkáját és ezen-tul hetenkint összejül.

Bistritai iparosok és kereskedők kitüntetésé. Bistritáról jelentik: Az elmúlt vasárnap a cluji Kereskedelmi és Iparkamara megbízásából a kamara két magasállású funkcionáriusa, Sever Pop és Romanovici urak Bistritára érkeztek, hogy a kormány megbízásából átadják néhány iparosnak és kereskedőnek a Meritul Comercial si Industrial Cl. I. királyi kitüntetésekét. Az átadás aktuosa felemelő ünnepek középette zajlott le. A kitüntetett kereskedők között volt Weinberger Mihály is, dr Weinberger Zsigmond cluji orvos apja. Az ünnepséget bankett követte, amelyen a felszólalók örömmüknek adtak kifejezést a pártatlanságnak ama szelleme fölött, amelyet a hatóságok emberei tanusítottak.

— **Öt nap múlva lép életbe a román-német kereskedelmi, hajózási és létéleplési egyezmény.** Berlinből jelentik: Román-német kereskedelmi, hajózási és létéleplési szerződést írtak alá, amely öt nap múlva életbelép. A romániai új külkereskedelmi rezsim óta Romániának ez első újonnan megkötött szerződése és az ezideig leghosszabbtartamúra kötött román-német kereskedelmi szerződés.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vasatagok héttel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelölés levelet csak egy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetíti a székelykörti összeköttetésekkel rendelkező Mirea Irod. Cluj, Calca Regele Ferdinand 116 szám.

Eladó butorok: modern hálószoba, ebédlő, szalongarnitúra, konyhabutor, fehérháló, foteltek, íróasztal, csillár és különböző háztartási dolgok. Megtekinthető és értekezhetni: Cal. Regele Ferdinand 46 alatt.

4 szoba, konyha, elő- és fürdőszobával kiadó május 1-re. Piata Mihai Viteazul 2. I. em.

Perfekt magyar, román, német gyors- és gépirónó, könyvelőnő alkalmazást keres, vidékre is elmenne. Megkeresések „Nagy praksis” jellegre a kiadóba kérnek.

Keresek jobb zsidó gyermegeket 14 hónapos gyermek mellé Timisoarára. Cimeket a kiadóba kérek.

Hamilton heber-magyar és magyar-heber szótár kapható az Uj Kelet könyvosztályában. Ára szóindex-szel együtt Lei 60.—

Széken butorozott, különbejárta szoba, fürdőszobahasználattal és teljes ellátással egy vagy két személy részére kiadó. Cím: Semlyén, Str. Tului Maniu 33.

Hog békése

Egy ország, a

Cluj, márc. 28. A kat hordják maguk levegőjét is, amely emberek, akik nyit országokban, talán tudnak mondani ez az összes leírások. A napokban egy telligens zsidó text találkozásom, aki Liégeben (Lüttich), lyet a világháboru a eszmája legdurvább ahol a világhírű bel telepei vannak.

Eppen a belga szó, az új belga neben a liberálisok, sok foglalnak helye Bank volt kormány sége alatt. Ebből a mérnök: rendkívül ország viszonyait, Franciaország közé talanul éli a maga.

Tudvalevően Rom gium alkotmányán amely Európa és tá ideálisabb alkotmány ban az ideális alkotn dig minden állampolg mélyi szabadságot b gek jogai inkább te valachius-féle mozg retikus jogokat is m addig Belgiumban malaszt, hanem az á okmánya, melynek goruan tartják be, a a katolikusok, akár kormányon.

Ennek az alkotmá pen az egymás melle a vallon és a belga dósét és boldogulá. Az állam hivatalos ugy a francia, mint zel álló flamand és dok, ennek ellenére más mellett, csupán szem előtt: Belgium

— Az igazi nyuga je Európában — mo nök-ismerősöm. Ez a csak Belgium Európ és könnyű iparában ban, hogy vasuti-és ideálisabb, hogy né az egész világon, ha ban is, mellyel még ket. Belgium nyolc is legalább másfél városokban, anélkül, kesztőlésnek volna mindössze egynegyed Magyarországnak s Palesztinát. Franci lam, Anglia is az, s is azok, — és mégis szág egész Európá nemcsak külsőséges nem az ország lak győtkeredzik. Ez a den azi azt, hogy a széd ellenére az osztály nemcsak hogy nem elmosódottak. A du házban vagy a ven együtt iszik, vagy nem elszigetelt jele gyárigazgató, vagy viszonyba kerül alantasabb hivataln

— Ez a demokrat nemek közötti éles különbségeket is. A lo tekintet nélkül fel csak a munka terül melyes és szerelm annál inkább esod ga nők, akár vallon, suak, erősen hajlana és nagyon komolyan legalább is az egy tetlén húséget. De e középeurópai értelem még annyira sincsen

Hogyan él egymás mellett békésen többség és kisebbség — Belgiumban

Egy ország, ahol nincs „numerus“-mozgalom és ahol az élet ritmusa nem hagyott ki

Cluj, márc. 28. Az emberek nemcsak sorsukat hordják magukkal, hanem ama országok levegőjét is, amelyben hosszabb ideig éltek. Emberek, akik nyitott szemmel élnek idegen országokban, talán többet és érdekesebbet tudnak mondani ezekről az országokról, mint az összes leírások és földrajzi kézikönyvek.

A napokban egy rendkívül szimpatikus, intelligens zsidó textilmérnökkel, F. urral volt találkozásom, aki tíz évet töltött a belgiumi Liègeben (Lüttich), abban a városban, amelyet a világháború alatt a porosz militarizmus eszmája legdurvábban gyűrt sarkai alá s ahol a világhírű belga ipar leggyásközibb gyártelepei vannak.

Eppen a belga kormányváltásról esett szó, az új belga nemzeti kormányról, melyben a liberálisok, szocialisták és katolikusok foglalnak helyet, Van Zeeland, a Belga Bank volt kormányzójának miniszterelnöksége alatt. Ebből az apropóból kifolyólag F. mérnök rendkívül érdekesen vizsgálta a kis ország viszonyait, mely Németország és Franciaország közé ékelve, még ma is zavartalanul éli a maga életét.

Vallonok és flamandok

Tudvalevően Románia alkotmányában a Belgium alkotmányának, mintájára készült, amely Európa és talán az egész világ legideálisabb alkotmányában. Míg azonban Romániában az ideális alkotmány mellett — mely pedig minden állampolgár számára a teljes személyi szabadságot biztosítja — a kisebbségek jogai inkább teoretikusak s a numerus valachicus-féle mozgalom még ezeket a teoretikus jogokat is megsemmisíteni igyekszik, addig Belgiumban az alkotmány nem írott malaszt, hanem az állami életnek olyan alapkövének, melynek minden egyes sorát szigorúan tartják be, akár a liberálisok, akár a katolikusok, akár a szocialisták vannak kormányban.

Ennek az alkotmánynak ideális volta éppen az egymás mellett élő két belgiumi nép: a vallon és a belga zavartalan együttműködését és boldogulását biztosítja elsősorban. Az állam hivatalos nyelve, mint tudjuk, éppen a francia, mint a holland nyelvhez közel álló flamand és a vallonok és a flamandok, ennek ellenére kitünően megértenek egymás mellett, csupán egy szempontot tartva szem előtt: Belgium boldogulását.

Az igazi Nyugat — Az igazi nyugatot Belgium reprezentálja Európában — mondja nyomatékosan mérnök-ismerősöm. Ez a nyugati szellem nemcsak Belgium Európában legfejlettebb nehézségi és könnyű iparában gyökerezik, nemcsak abban, hogy vasuti- és autobusz-hálózata a legideálisabb, hogy népsűrűsége a legnagyobb az egész világon, hanem abban a toleranciában is, mellyel még ma is kezeli az idegeneket. Belgium nyolcmillió lakosából még ma is legalább másfélmillió idegen él a belga városokban, anélkül, hogy a legkisebb molesztálásnak volna kitéve. Holott Belgium mindössze egynegyede a mai megkisebbedett Magyarországnak s területe alig haladja túl Palesztinát. Franciaország is demokráta állam, Anglia is az, sőt a skandináv államok is azok, — és mégis Belgium az egyedüli ország egész Európában, ahol a demokrácia nemcsak külsőséges intézményekben él, hanem az ország lakosainak közszellemében gyökerezik. Ez a demokratikus atmoszféra teszi azt, hogy a szűlletes vagyoni ellentétek ellenére az osztályok közötti különbségek nemcsak hogy nem élesek, hanem gyakran elmosódtak. A dús gazdag gyáros a kényes házában vagy a vendéglőben igen gyakran együtt iszik, vagy étkezik munkásával és nem elszigetelt jelenségként hat, amikor a gyárigazgató, vagy a bankigazgató tegező viszonyba kerül jobb munkásával, vagy alantaszabb hivatalnokával.

— Ez a demokratikus szellem mossa el a nemek közötti éles társadalmi és morális különbségeket is. A belga nő osztályára való tekintet nélkül felszabadult életet él, nemcsak a munka területén, hanem az élet személyn és szerelmi vonatkozásaiban is. Ez annál inkább csodálatra méltó, mert a belgák nők, akár vallon, akár flamand származásúak, erősen hajlanak a szentimentalizmusra és nagyon komolyan veszik a hűséget, vagy legalább is az egy bizonyos ideig tartó feltétlen hűséget. De előítéletei, keleteurópai és középeurópai értelemben, nincsenek, talán még annyira sincsenek, mint a különben szin-

tén viszonylagosan szabad életet élő angol és francia néknek.

A munkás-burzoázia

Rendkívül érdekes volt az a fejtegetés, amelyet F. mérnök ur Belgium szociális viszonyaira vonatkozólag tett.

— Hogy Belgiumban nincsenek kommunista megmozdulások, annak legfőbb oka, hogy a munkásság tekintélyes hányada már teljesen egy nívón él a kispolgári rétegekkel. Belgiumban a szociáldemokrácia többszöri uralma egy erőteljes munkás-burzoáziát alakított ki, amelynek hatalmas kapitalista válaikozásai vannak: szövetkezetek, bankok, építkezési vállalatok, amelyek nagy bürokráciát tartanak el: jól fizetett hivatalnokokat, igazgatókat és alkalmazottakat. A kormány állandóan hatalmas összegekkel szubvencionálja a szakszervezeteket, amelyek hatalmas összegű munkanélküli segélyeket utalnak ki munkanélküli tagjaira számára.

Aminthogy nincsen szélsőbaloldali mozgalom Belgiumban, akképpen nincs nyoma sem a fasiszta mozgolódásoknak. A vallonok és flamandokat lehetetlen egymásra uszítani, viszont zsidók nagyobb tömegekben egyetlen nagy belga városban sem élnek. Egyedül Antwerpen kikötőváros kivétel ebben a tekintetben, ahol körülbelül ötvenezer főnyi zsidóság él egy tömegben. Ebben a város-

ban akadt is egy antiszemita lapvállalkozás, amely azonban német szubvenciót élvezett. Az antiszemita lapocska hatása azonban mindmáig egyenlő a semmivel.

A népszerű királyság

Az idegen számára különös érdekessége van annak, hogy a szabadságnak ezen a klasszikus földjén, amely olyan hőiesen dacolt a német megszállással, ahol a szabadságjogoknak legkisebb megvonása minden bizonnyal a legnagyobb ellenállással találta magát szemközt: a királyság intézménye a legnagyobb népszerűségnek örvend. A szervezett szociálista munkásság éppúgy rajong a dinasztiaért, mint a burzoázia. Mindez azonban érthetővé lesz, ha tudjuk, hogy ugy Albert, a tragikusan elhunyt belga király, mint fia, III. Lipót, az élet minden vonatkozásában demokratikus magatartást tanúsítanak és minden géne nélkül élnek a néppel és a nép között.

Belgium is érzi a világválságot, de korántsem úgy, mint Franciaország, vagy Anglia. Az élet ritmusa megcsendesült itt is, de nem halkult el. A gyárak, ha csökkentett kapacitással is, de dolgoznak. A vas és a szén eme pompás földjén, ahol a paraszt keleteurópai fogalmak szerint a mesék birodalmába tartozik, ma is viszonylag jó élet folyik. Az életstandard sem a munkásság, sem a burzoázia körében nem csökkent olyan mélyre, mint Európa más országaiban. A pártok és vallások közötti ellentétek nem olyan végösség kiélezettek, mint a többi parlamentáris országokban. S ez magyarázza meg, hogy van Zeelandnak miért sikerült olyan könnyen egy kormányba terelnie a legellentétebb pártokat: a liberálisokat, a katolikusokat és szocialistákat.

Belgium a legtisztább nyugatot jelenti, a mely nyugati eszközökkel fogja megoldani összes belső ellentéteit, így az osztályellentéteket is. (—)

GRIPA

és az összes velejáró kellemetlenségek: mell-, hát- és fejfájások, ideges zavarok és a láz, oly szerrel gyógyítandók, amely mindazokra hatáscsökkeníti a lázat, enyhíti a fájdalmakat és megnyugtatja az idegeket. E teljes hatóképesség csak egyetlenegy gyógyszerben van meg és ez az

NEURALGINE JURIST

ték nincs Boila Romulus professzor bünyőségével kapcsolatosan. Maga a Bentoiu-jelentés is csak „feltevések” alapján emel vádat a clujji jogi kar dékánja ellen, akiknek ártatlansága mellett dr. Victor Moldovan bistritanasaudi képviselő tört lándzsát a kamarában.

A határozati javaslat elfogadása után Maniu a Dimineata szerkesztője előtt a következő kijelentést tette:

— Nem történt semmi meglepő. Politikai javaslatot nyújtott be egy politikai párt, nem pedig egy objektív bíróság. A határozati javaslatnak nincs semmilyen politikai, vagy jogi jelentősége, eltekintve attól, hogy az igazsággal merőben ellentétben áll és minden jogi alapot nélkülöz. Az egész világ tudja, hogy a liberálisok többségben vannak a parlamentben, tehát ez a határozati javaslat nem volt meglepetés senki számára. És azt is tudja az egész világ, hogy itt közönséges politikai bosszúról van szó.

Az Unversul, amely ebben a kérdésben ismeretlen szűlsőséges álláspontot foglal el a nemzeti parasztpárttal szemben, a történetekkel kapcsolatosan a következőket írja:

Üzletet csináltak az államélet legfontosabb ágából, a nemzetvédelemből. A parlament falai visszhangzottak a jogos felháborodástól, amely az egész románságot eltölti ezzel az ügygel kapcsolatban, mely kifejezésre jutott a parlament szűszékéről is. Két hét telt el a vizsgálat kezdete óta, de az ügyben még mindig nem derítették ki, hogy ki kapta őket. A kijárók eltűntek. A kamara elé került határozati javaslat távolról sem elég erős az ügy súlyosságával szemben és nem is állapítja meg valamennyi vádlott bünyőségét.

מ ו ד ע ה

הנון מן המודיעים כי „בישיבת החם סופר” העומדת תחת הנהלת אדמו”ר הה”ג מו”ה עקיבא גלאנר שליט”א האבר”ה יקובלו מחדש חמשה ועשרים בחורים בני ט”ו שנה ומעלה החפצים להשיג שלימות בחוריה מוסר ויראת שמים הרואים להכנס לבית מדרשו ישלחו את בקשתם עד ב’ ניסן הבע”ל בכתב בלתי חתומה מהרב המקומי על הכתבה.

Akiba Glasner primrabin Cluj. שיבתו קשרה עם אינטרנאט אשר שם ימצאו החלמידים כל מחסורם. דירה וכלכלה שלימה עצהו”ס ויעמדו תחת השגחה תמידית ומעולה. בני עניים פטורין מלשלם. בעלי יכולת ישלמו כפי ההשוואה עם הוועד.

קלוזש עש”ס פרה תרצ”ה לפ”ק וועד תהלה “ישיבת החם סופר”

Nézze meg ma este az **ÉN ÉS A KISÖCSÉM** c. táncos-operettet és látni fogja a világhírű **BATIS BACK** tüneményes akrobata táncsoportot is a Magyar Színházban

Lényegesen megdrágítják az életet az új költségvetés miatt megszavazott törvények **A liszt, a cukor, az ételolaj megdrágul. 10 százalékos adót vetnek ki az új házakra**

Bucuresti, március 28. Az új költségvetést már megszavazta a kamara pénzügyi bizottsága és az rövidesen a képviselőház elé kerül. A költségvetéssel kapcsolatban néhány új törvényjavaslatot is megszavaznak, amelyek jelentékenyen meg fogják drágítani az életet az országban. A legnépszerűbb szükségleti cikkek taksáit lényegesen felemeli a kormány.

A lisztre újabb 30 banis illetéket róttak ki, a növényi olaj illetékét literenként 3 lejfel, a cukorra kivett eddigi 10 lejfel taksát még újabb 4 lej és 30 banis taksá-

val emelik. Azonkívül egész sereg új illetéket szavaztak meg, amelyekből az új költségvetésben mutatkozó hiányokat akarják fedezni.

De van egy feltűnő törvényjavaslat, amely valószínűleg nagy visszatetszést fog kelteni az összes érdekelt társadalmi körökben. Es pedig az, hogy az új házak jövedelmeire 10 százalékos adót vetettek ki, függetlenül, hogy milyen formában hajtják a ház jövedelmet. Ezzel a törvénnyel szemben éles állásfoglalásra készülnek a háztulajdonosok szervezetei.

A Dimineata soknak, az Unversul kevésnek tartja a Skoda-ügy szankcióit

Ismét a kamara plénuma elé kerül a határozati javaslat

Bucuresti, március 28. (Az Uj Kelet tud.) Mint jelentettük, a kamara tegnap délutáni ülésén megszavazták a határozati javaslatot, amely a Skoda-ügyben kiküldött parlamenti vizsgálóbizottság jelentését figyelembe véve, Cihosky tábornokot és Popovici Mihályt, mint volt minisztereket, a legfőbb semmitőszék, Boila Romulus professzort és Georgescu ezredest pedig rendes bíróság elé küldi. Az alkotmány illetőleg a miniszteri felelősségről szóló törvény értelmében a kamara csak kétharmados szavazat-többséggel intézkedhetik a volt miniszterek felelősségre vonásáról. Miután ezt a többséget a tegnapi ülésen nem sikerült elérni, a javaslat visszakerült letárgyalás végett a képviselőház egyesített bizottságai elé. Amennyiben ezek a

javaslatot elfogadnák, úgy az ismét a plénum elé kerül, amely másodsor már abszolút többséggel is dönthet a legfőbb semmitőszék elé való küldésről.

Politikai körökben élénken kommentálják a kamara állásfoglalását. A Dimineata szerint még nem lehet tudni, hogy milyen végleges álláspontot fog a kamara ebben a kérdésben elfoglalni. Nincs kizárva, hogy Popovici Mihályt például még sem állítják bíróság elé. A kormány több tagjának ugyanis az a véleménye, hogy a volt igazságügyminiszter bünyőségével kapcsolatosan nincs elegendő bizonyíték s ha a bíróság fel fogja őt menteni, úgy az kedvezőtlenül fogja a kamara és általában az egész parlament presztizsét érinteni. Ha hasonlóképpen semmilyen konkrét bizonyi-

ALMA

küldött bizottság. Strunga miniszter elvez aremelkedések közt a rendszabályokat megakadályozására. iparvállalatokhoz feladukálják az árakat, is sújtani fogja. tja munkáját és ezen

kereskedők kitételek: Az elmúlt vasárnap elmi és Iparkamara para két magasállású Pop és Romanovici nek, hogy a kormány néhány iparosnak és ul Comercial si In- itintéseket. Az át- nnepségek közepette kereskedők között y is, dr Weinberger pja. Az ünnepséget en a felszólalók ör- st a pártatlanságnak amelyet a hatóságok

löp életbe a román- ajzások és letelepülési entik: Román-német és letelepülési szerző. nap mulva életbelép. eskedelmi rezsim óta nman megkötött szer- leghosszabbtartamúra eskedelmi szerződés.

RŐ TÉSZA

szó 2 lej, vastagabb apróhirdetés 20 lej, százalékos kedvezményre fizetendő. Sejjögökünk, ha portabélyeg van.

eredménytel körvetté ássakkal rendelkező a Regele Ferdinand

rn hálószoba, ebédlő, outor, fehérháló, fo- s különböző háztar- ető és értekezhetni: 3 alatt.

és fürdőszobával ki- Mihai Viteazul 2.

án, német gyors- és kalmazást keres, vi- gkeresések „Nagy adóba kértnek.

tevegondozónót 14 Timisoarára. Cime-

ar és magyar-hé- Uj Kelet könyvostá- együtt Lei 60.—

lőnbefáratu szoba. s teljes ellátással és szűre kiadó. Cim: u 33.

Április elején ünneplik a jeruzsálemi héber egyetem tizéves jubileumát

Nagy akció indul a héber egyetem föllendítése érdekében. A könyvtár hatalmasan fejlődött. Németországi emigráns tanárok az egyetemen

Jeruzsálem, március 28. Ez év április 10-én (Niszán hó 7-én) a jeruzsálemi héber egyetem ünnepeket fogja 10 éves fennállásának évfordulóját. Ezen a napon lesz tíz éve annak, hogy az egyetemet néhai Balfour lord jelenlétében avatták. Az ünnepségek során dr. J. L. Magnes, az egyetem kancellárja és számos prominens egyéniség beszédet fog tartani. Magnes beszédjét minden valószínűség szerint rádió útján Amerikába közvetítik. Az amerikai „A Héber Egyetem Barátainak Társasága” az Egyesült Államok számos városában ebből az alkalomból gyűléseket tart, hogy ezzel is ébren tartsa a héber egyetem iránt az érdeklődést a zsidók és a nemzsidók tudományos világában.

A fejlődő egyetem

A világ többi országában is ünnepségekre készülnek ebből a zalkalomból. Az ünnepségek programja felöleli a héber egyetem jelentőségének méltatását; számosan az egyetem eddigi működését fogják ismertetni. A németül beszélő országokban dr. J. Prinz rabbi vállalta az ünnepségek előkészítését. A Héber Egyetem Barátainak Társasága terjeszkedni fog más országokban is abból a célból, hogy a héber egyetem számára az egész világon szerezen barátokat, hogy ilyen módon a kiváló zsidó intézményt újélessé tegyék.

Az egyetem állandóan fejlődik és a világ legjobb tudósait és tanerőit foglalkoztatja. Németországból a kiűzött zsidó egyetemi tanárok közül 15 professzort foglalkoztat, de ez a szám még nem zárult le. Az egyetem tanácsa azon gondolkodik, hogyan lehetne még legalább annyi német zsidó tanárt elhelyezni az egyetemen. Ehhez természetesen pénzeszközök kellene, az egyetem vezetősége tehát újabb akciót fog beindítani. Egyelőre a már alkalmazott egyetemi tanárokat is csak három esztendőre szerződötték, de ha az akció megindul, megvan minden remény arra, hogy ezeket a kiváló tanerőket véglegesíthetik.

Az emigráns professorok

A héber egyetemen működő emigráns professorok a következők: Richard Koebner, a breslauer egyetem volt professzora, előadja a modern történelmet.

Dr. Hans Léwy, a berlini egyetem volt professzora, előadja a latin nyelv és irodalmat.

Dr. J. H. Polotzky, a berlini egyetem egykori tanára, híres egyptológus, a keleti nyelveket adja elő.

Julius Guttmann professzor, a berlini egyetem volt tanára, előadja a zsidó filozófiát.

Torczyner professzor, a Bialik tanszékét tölti be és héber filológiát tanít. Ezáltal ezt a tudományágat főtanszéké lehetett előléptetni.

Frankel professzor, a kielii egyetem volt tanára, a matematika második tanszékét tölti be.

G. Placzek professzor, az elméleti fizika tanszékére kapott szerződést.

Dr. E. Alexander, a freiburgi és dr. G. Wolfsohn, a berlini egyetemen volt magántanárait a kísérleti fizika tanszéke mellé delegálták. Minthogy dr. Wolfsohn munkaterülete főképpen az optika, ez a szak az egyetem egyik centrális tárgya lett.

Dr. E. Farkas professzor, a fizikai kémia tanszékére kapott szerződést, ami nagy hasznára válik az egyetem kémiai intézetének fejlődése szempontjából.

Orvosi központ

Kurt Lewin professzor, a berlini egyetem híres kísérleti pszichológusa, aki jelenleg az amerikai Cornell-egyetemen dolgozik, rövidesen eljön Jeruzsálembe, ahol megkezdí működését. Addig azonban elő kell készíteni számára az osztályt. Lewin professzorral rendkívül sokat nyert az egyetem. Az osztályt egyébként a Chicagóból odaérkezett M. Duschkin docens készíti elő. Duschkin egyébként, mint szervező-tehetség is kiváló. Az egyetem mellett egy amerikai zsidó orvosi bizottság és a Hadassah „orvosi központot” fognak létesíteni, amelynek célja lesz az orvosok és a közegészségügyi személyzet továbbképzése. Ebben az intézetben kutatásokat fognak végezni a speciális tropikus betegségekről. Kutatókúl eddig megnyerték Halberstaeter professzort a rádiobiológiára és dr. Golthabert, mint asszisztent. Dr. Leo-

nid Doljansky a fiziológiának lesz előadója. A patológiai fiziológián a Hédassah kémiai laboratóriumában E. Wertheimer professzor fojlyat kutatásokat. A Zsidó Nemzeti Alap által létesített agrárgazdaság és politika tanszékére a Berlinből elszármazott Brutzkus professzort hívták meg.

Az egyetem könyvtára

Az egyetem könyvtára számára az adalozások serényen folynak. A leipzig dr. A. Chamizer újabban magánkönyvtárának 5000 kötetét ajándékozta, értékes gyűjteményt olyan műveknek, amelyek a legkritikában találhatók a világ nyilvános könyvtáraiban. Dr. Chaim Arlosorof özvegye férje hagyatékából főleg a mezőgazdasági kolonizációra vonatkozó 120 művet ajándékozott.

Rabbi Simcha Assaf, az egyetem rabbinikus irodalmának előadója, Bombayban való tartozkodása alatt 38 rendkívül értékes héber kéziratot szerzett, amit az egyetemi könyvtárnak adományozott. A Bukarestben elhalt Leonido Negrescu az egyetemi könyvtár számára régi építészetre vonatkozó ritka és értékes műveket hagyatékot. Az egyetem vezetősége Balik irattartást is rendezett be, amelyben a nagy költő levelei, iratai, memoárjai, fotográfiái, műveinek fordításai és róla és tőle eredő újságcikkek helyeznek el. Rabenu Slomo Musaioff hagyatékából 226 régi kabalisztikus természetű kéziratot kapott a könyvtár.

Az egyetem folyóirata

A könyvtár érdekében rendkívül sokat dolgozik Otto Harburg professzor, dr. Leo Beck berlini főorvos, dr. A. Elbogen tanár, dr. David Baumgart tanár és Ernst Hoffmann. Az egyetemi könyvtár barátjai az utóbi hónapokban 6000 könyvet és brosurát küldtek. Az egyetem kiadásában megjelenő „Kirjath Széfer” című folyóirat a napokban lépett 11-ik évfolyamába. A folyóirat reprezentációs cikkeket közöl Spinózáról, Josephusról és régi héber írók műveiről.

gozik Otto Harburg professzor, dr. Leo Beck berlini főorvos, dr. A. Elbogen tanár, dr. David Baumgart tanár és Ernst Hoffmann. Az egyetemi könyvtár barátjai az utóbi hónapokban 6000 könyvet és brosurát küldtek. Az egyetem kiadásában megjelenő „Kirjath Széfer” című folyóirat a napokban lépett 11-ik évfolyamába. A folyóirat reprezentációs cikkeket közöl Spinózáról, Josephusról és régi héber írók műveiről.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

En és a kisöcsém

Tegnap este mutata be a színház Szilágyi-Eisemann nagy tancos operettjét, a szereplőket valóságos ünnepelték. Gábor Mara játéka, táncal és tolettjei egycsapásra meghódították a közönséget, minden ének- és táncszám után zúgó tapsal fejezte ki tetszését a zsufolt ház közönsége és így egész biztos, hogy a hét minden estében telt ház fog lelkesen tapsolni az En és a kisöcsém nagyszerű előadásainak.

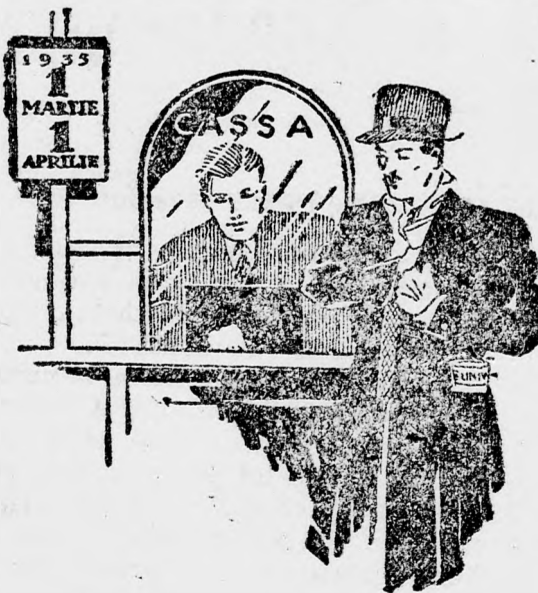
A Román Telefonsársaság

Megkönnyíti
a telefonelőfizetést

ÁPRILIS 1-ig — tehát még néhány napig — a szerelési illetéket megszüntettük, míg az előfizetési díj havonta fizethető. Tehát itt az ideje, hogy most szereltesse fel a telefont.

Ha egy havi előfizetési díjat kifizet, azonnal felszereljük a telefont lakásán, irodájában, vagy üzletében.

Használja ki ezen előnyöket, — élénkebbé teszi üzleteit, kényelmesebbé lakását és meggyorsítja az érintkezést.

Minden érdeke megkívánja a telefont. Használja ki a most nyújtott előnyöket.

Fixessen elő a telefonra!

6 napos OLCÓ ELÁRUSÍTÁS

Áraink többek között:

1 m. Mosódelén	15 lei	1 m. Tweed újdonság	29 lei
1 m. Noile külföldi	27 lei	1 m. Ruhaszövet	tiszta gyapju 115 lei
1 m. Tweed 90 cm. széles	25 lei	1 m. Kabát- és kosztüm-szövet	140 széles 125 lei

STEA S. A.

CLUJ, Caiea Regele Ferdinand 9.

Délutáni olcsóhelyáru előadások

Szombaton délután két olcsóhelyáru előadás lesz, mégpedig délután három órakor Makkai Sándor és Saja Sándor daljátéka a Gyöngyvirág, délután 6 órakor Offenbach a nagyoperettnek lesz az első olcsóhelyáru előadása.

Székely ballada és táncost. Ritka művészi eseményt tálat fel a Székelyek Társasága a katolikus gimnázium dísztermében. Három székely faluból való 16 paraszt férfi és asszony, székely balladákat énekeltek és régi népi táncokat járt falusi klanéta és cimbalom kíséretével. Csupa himpor és hamvas üdőség volt már maga a tizenhat öserejű és mesterkedetlen falusi művész felkőre is a színpadon. Amikor énekeltek, némi elfogódottsággal ése merveséggel küzdöttek még, de a táncban már szilajul szakadt fel a temperamentumuk és ősi fenyesek, égbenyuló havasok illatát és izét varázsozták a terembe. A legősibb és legtisztább emberi érzések hurját rezgettette meg az a különös melancholia, amely annyira közös sajátossága minden elnyomatásban élő népnek és amely olyan eredeti és izes formanyelvre talált a székelyek énekében és táncában. Valami paradoxon és disszonancia mégis kiűtött ebből a plasztikus képből. Nem tesz jót a falusi művészeknek a turné és a taps, ami professzionizmusra ingerel. Az ujrázások letörölték a népies hamvát a játéknak, az alantasabb hatások kipoentrozását eredményezték és atrakcióba fordították az éppen primitívességükben és közvetlenségükben ható táncokat. A játékvezető fiatal székely legény már is hajlik a tapsoló és lelkesedő közönséggel való kontaktus megteremtésében a kisvárosi bonviván bosszantó stílusára.

A népies est keretében az erdélyi pódiumok régi, hivatott vendége, Ferenczy Zsizi tolmácsolta Bartók és Kodály elementáris erejű székely balladát és táncait. Káprázatos, évszázados székely viseletében olyan dekoratív volt a színpadon, mint egy megelevenedett népmese és egyszerű, lehelletfinom mozdulataival, amelyekkel éneket kísért, végig megőrizte a hangulatot.

Az estét Szentimrey Jenő magvas tanulmánya vezette be a székely népiélekről a tánc és a ballada tükrében. Amit a városnak a tiszta falusi művészet iránti vágyairól mondott, beszédesen igazolta az a tapsvihar, amellyel a nadrágosemberekkel zsufolt nézőtér tombolva ünnepelte a hárisnyás székelyek forrástiszta produkcióját. (j.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:
Péntek este fél 9 órakor: En és a kisöcsém. (Másodszor.)
Szombat délután 3 órakor: Gyöngyvirág. — (Makkai Sándor és Saja Sándor daljátéka, ifjúsági előadás, olcsó helyárrakkal.)
Szombat délután 6 órakor: Offenbach. (A nagyoperett első olcsó helyáru előadása.)
Szombat este 9 órakor: En és a kisöcsém. (Harmadszor.)
Vasárnap 3: Vadvirág. (Solymosán Magdával, olcsó helyárrakkal.)
Vasárnap délután 6 órakor: En és a kisöcsém (Negyedszer, rendez helyárrakkal.)
Vasárnap este 9 órakor: En és a kisöcsém. (Ötödször.)
Hétfő este fél 9 órakor: En és a kisöcsém. (Hatodszor.)

A ROMÁN OPERA MŰSORA:
Péntek, március 29: Denevér.
Vasárnap, március 31. Vig özvegy. (Matiné.)
Hétfő, április 1: Mefistofeles.

Orvosok, mérnökök, gyárok!

Minden magyar, német, román, stb. folyóirat és könyv megrendelhető és előfizethető Lepagenál Cluj. A lapokat közvetlenül kapja a kiadótól. Kérjen ingyen jegyzéket Lepagenától Cluj, jelezve, mely szakma érdekli.

Tovább tart a gati amerikai állentik: A középnny tart a homokvihar ot jelentenek. Vir dás pusztit. Számó teni. Hat szemé árban.

A lengyel kó sából jelentik: P Kozlowszki leng helyét Slaveknek. csoportja elnökéne megelőzőleg is mi sudski marsall le tartozik. A kormá zások is lesznek, külpolitika nem. mányalakítás sorá kodelmi, közoktató cák vezetőiben is.

Tüntetőgyűlé ys kowói ítélet A birodalom több voltak a kowói. súlyos ítélet miatt volt tömeggyűlés. A birodalmi kance himnuszt énekelte vatal egyik ablak tömegtüntetést.

Btellen lesz vezetője. Budapest valószínűbbnek l az ellenzéki pártó után most a le alkotmányvédő pr

Barcelonában villamoskoscsikat. lonában terroristá tik a villamosok sára. Ezután a folyadékkal s fel lépekései miatt k sáság a sztrájk v sztrájkoló alkalm

Ujabb borza donból jelentik: A nában többször f A mentési akciók váltak. Az árterű léptek fel. A ha vanezerre becsülik

Asztma és baj, görvély- és dései és furunku kellemes hatású t keserűviz az em tisztítja s a gyv kitűnően szabály

Elitették a 1933 őszén tört kirabolták a Di A Discom koc körútján megál lévő egyik doh áruelesztást vég üzletben tartóztották az egylo találták meg a elemi iskoláján ját letörték a b lejt értékű árut.

A rendőrségnek után sikerült a toztatták Takács akiről a rendőrs volt a Discom a a rendőrségen Gál János nevű azonban időköz törvényeszké ne pescu-tanácsa t com koci rabló azonban Gál m rogra. A tárgy kács büntetett lopásért. Ugyan az eltűnt Gál a gadott el fiátó bevallotta, hog ten hajtották e ban azzal védé pénz származás év és tíz hónap mentette a vád re emelkedett, fellebbezett La

TÁRS

29 lei
115 lei
osztim-
125 lei

Helyváró

olcsóhelyezés
három órák
Sándor daljátéka
Offenbach c.

Ritka művészi

ékek Tarsasága
paraszt férfi és
énekel és régi
és cimbalom
és hamvas üde-
szerep

némi elfogódott-
zódott még, de a
akad fel a tempe-
nyesek, égbenyülő
szóltak a terem-
bb emberi érzések
a különös melan-
tós sajtóssága
népek és amely
nyelvire talált a
kában. Valami pa-
négis kiült ebből
tesz jót a falusi
a taps, ami pro-
Az újraszólások letö-
játéknak, az alan-
zást eredményez-
ték az éppen pri-
ségükben ható tá-
tal székegy legény
és lelkesedő közön-
negteremtésében a
antó stílusára.

az erdélyi pódiumok
Ferenczy Zsuzsi tol-
y elematáris erejű
ncait. Káprázatos,
stében olyan deko-
mint egy megeleve-
zű, lelletifinom
énekét kísérte,
latot.

nény magvas tanul-
kély néplélekről a
n. Amit a városnak
iránti vágyairól
ta az a tapsvihár,
ekkel zsufoolt néző-
hársnyás székegyek
(J.)

HETI MŰSORA:
En és a kisöcsém.
Gyöngyvér. —
Saja Sándor daljá-
olcsó helyárrakkal.
Offenbach. (A
helyáras előadá-
En és a kisöcsém.

Solymosán Magdá-
En és a kisöcsém
helyárrakkal.)
En és a kisöcsém.

MŰSORA:
Gyöngyvér.
őzevy. (Matiné.)
eles.

Értékesítők,
román, stb. folyó-
nény és előfizethető
közvetlenül kapja
jegyzéket Lepage-
ma érdekli.

HIREK

Tovább tart a homokvihár a középnyugati amerikai államokban. Newyorkból jelentik: A középnyugati államokban tovább tart a homokvihár. Ujabb 9 halálos áldozatot jelentenek. Virginia nyugati részén áradás pusztít. Számos községet ki kellett üríteni. Hat személy életét veszítette a vízárban.

A lengyel kormány átszervezése. Varósból jelentik: Hírek vannak arról, hogy Kozłowski lengyel miniszterelnök átadja helyét Slaveknek, a kormánypart parlament csoportja elnökének, aki két ízben volt már megelőzőleg is miniszterelnök. Slavek Pilsudski marsall legmeghittebb emberei közé tartozik. A kormányban más személyi változások is lesznek, de Beck helyén marad s a külpolitika nem változtat irányt. A kormányalakítás során valószínű, hogy a kereskedelmi, közoktatásiügyi és igazságügyi tárca vezetőiben is személyi változás lesz.

Tüntetőgyűlések Németországban a sulyos kownói ítélet miatt. Berlinből jelentik: A birodalom több városában tüntetőgyűlések voltak a kownói perben hozott rendkívül súlyos ítélet miatt. Berlinben négy helyen is volt tömeggyűlés. A tüntetők több csoportja a birodalmi kancellári hivatal elé vonult, a himnusz énekelte. Hitler is megjelent a hivatal egyik ablaka előtt s végighallgatta a tömegtüntetést.

Bethlen lesz a magyar ellenzéki pártok vezetője. Budapestről jelentik: Napról-napra valószínűbbnek látszik, hogy Bethlen lesz az ellenzéki pártok vezetője. A liberálisok után most a legitimisták is csatlakoztak alkotmányvédő programjához.

Barcelonában terroristák felgyújtják a villamoskocsikat. Madridból jelentik: Barcelonában terroristák revolveresen kényszerítik a villamosok utasait a kocsik elhagyására. Ezután a kocsikat leöntik gyúlékony folyadékkal s felgyújtják. A terroristikus lépések amiatt következtek be, hogy a társaság a sztrájk végén nem vette vissza a sztrájkoló alkalmazottakat.

Ujabb borzaimas árvíz Kinában. Londonból jelentik: A Sárga folyó mentén Kinában többszáz falu és város víz alá került. A mentési akciók ugyiszólván lehetetleneké váltak. Az árterületen járványos betegségek léptek fel. A halálos áldozatok számát ötvenezzerre becsülik.

Asztma és szivbetegség, mell- és tüdőbaj, görvély- és angorkór, a bőr megbetegedései és furunkulózis eseteiben a mindig kellemes hatású természetes „Ferenc József” keserűviz az emésztőcsatornát alaposan kitisztítja s a gyomor és belek működését kitünően szabályozza.

Éltették a Discom kocsi kirablóját. 1933 őszén történt, hogy fényes nappal kirablották a Discom áruelosztó kocsiját.

A Discom kocsi rendes napi áruelosztó körútján megállott az állomás közelében áruelosztást végző Steinberger Sámuel az üzletben tartózkodott, az üzlet elől elhajtották az egylovas kocsit. Aznap délután találták meg a kocsit a Rudolt ut egyik elemi iskolájának udvarán. A kocsi lakatját letörték a betörők és több mint 90 ezer lej értékű árut és pénzt raboltak el belőle. A rendőrségnek többhónapos nyomozás után sikerült csak nyomra jutnia. Letartóztatták Takács Péter 19 éves suhancot, akiről a rendőrségnek derült ki, hogy része volt a Discom kocsi kirablásában. Takács a rendőrségen elmondta, hogy a rablást Gál János nevű barátjával követte el, aki azonban időközben eltűnt a városról. A törvényszék negyedik szekciójának Filipescu-tanácsa tegnap foglalkozott a Discom kocsi rablójának bünperével, akik közül azonban Gál még mindig nem került horgogra. A tárgyaláson kiderült, hogy Takács büntetett előéletű,ült már egy évet lopásért. Ugyancsak vádlottként szerepelt az eltűnt Gál anyja is, aki 5 ezer lej fogadott el fiától a rablott pénzből. Takács bevallotta, hogy részes a rablásban. Ketten hajtották el a kocsit. Az asszony azonban azzal védekezett, hogy nem tudta a pénz származását. A bíróság Takácsot egy év és tíz hónapra büntette, míg Gálnét felmentette a vád alól. Takács ítélete jogerőre emelkedett, míg Gálné felmentése ellen fellebbezett Lani ügyész.

Leütötték az őrtálló katonát egy elfogott csempészhajón

Rejtélyes eret a brailai kikötőben. Két titokzatos tiszt...

Braila, március 28. Rejtélyes esemény foglalkoztatja a nyomozó hatóságokat. Az elmúlt napokban egy csempészhajót sikerült kézrekeríteni, amelyen Bulgáriából cukrot csempészték. A hajót bevitték a brailai kikötőbe és addig is, amíg megfelelő intézkedés történik, katonai őrséget létesítettek a fedélzeten. Az elmúlt éjszaka Major Gergely bihormegyei közkatona volt őrségen. Amikor elérkezett a felváltás

deje, megdöbbenéssel konstatálták, hogy a katona eszméletlen állapotban fekszik a fedélzeten. A kórházba szállították a katonát, aki néhány óra múlva magához tért és elmondta, hogy az éjszaka folyamán két tiszt szállt fel a hajóra. Szabályszerien jelentkezett s ekkor az egyik tiszt öklével halántékra ütötte. Többre már nem emlékezett. A hatóságok nagy apparátussal nyomoznak a rejtélyes ügyben.

Távolbalítás. Szakkörökben már régen szó volt arról, hogy a Philips-cég hosszabb idő óta a távolbalítás tökéletesítésén dolgozik, a nyilvánosság előtt azonban mindezt titokban tartották ezirányú működésük eredményét. Legújabb azonban azt jelentik Hollandiából, hogy a Philips-laboratóriumban olyan távolbalító Katodsugárcsőveket sikerült megalkotni, melyek segítségével üzemképes távolbalító vevőkészülékeket tudtak előállítani. Ezekkel a készülékekkel már eddig is igen jó eredményeket értek el és a szakmémők — pár napon belül — további kísérleteket fognak vele eszközölni; a berlini távolbalító leadóállomás ultrarövid hullámának vételét illetően. — Egy további, Hamburgból eredő hír arra utal, hogy a Philips-cég Németországban is — ahol tudvalevőleg a távolbalítás terén kiváló eredményeket értek el — résztvesz a továbbfejlesztés munkájában. A Philips-gyárral tapasztalataik kölcsönös kicserélése által szoros viszonyban álló Hamburgi Röntgensugár C. H. F. Müller (a Valvo-csőgyár anyacége), szintén hosszabb idő óta foglalkozik a távolbalító Katodsugárcsővek tökéletesítésével. Röviddel ezelőtt ők is be rendeztek egy, a távolbalítással foglalkozó laboratóriumot, melynek feladata az, hogy a távolbalító vevőkészülékeket tökéletesítse és magas színvonalra emelje.

Hibaigazítás. A Haggibbor klubban rendezett KKL purimi ünnepély kommunikéjébe sajnálatos tévedés csúszott be. A kitünően szereplő tehetséges Bihari Annuska hegedűművész nő helyett egy más név került be. Annál is inkább kell korrigálnunk ezt a sajnálatos tévedést, mert Bihari Annuska tehetséges játékaival rendkívül nagy érdeklődést váltott ki.

Zsufoolt üzletben rabolta el a kasszát egy munkanélküli. Tudósítónk jelenti: Szokatlanul merész rablás történt tegnap Timisoara egyik üzletében. Az üzletben több vásárló tartózkodott, amikor egy kopott külsejű fiatalember lépett be az ajtón. A tulajdonos leánya az új jövevényhez akart fordulni, hogy megkérdezze mit kíván. Egy szempillantás alatt azonban a fiatalember a kasszához rohant és mielőtt az üzletben tartózkodók magukhoz térhetek volna, kiragadta a kasszafiókot és kirohant az üzletből. Az üzletben tartózkodók első meglepetésük után a tolvaj után vetették magukat, akik a közelben tartózkodó rendőrrel együtt üldözöbe vettek. Egy fordulónál a tolvaj megbotlott, elvágódott az aszfalton és így sikerült a rendőrnek utolérnie és lefognia. Azonnal a közel kerülti rendőrségre kísérte, ahol kiderült, hogy a tolvajt Nefir Györgynek hívják, 25 éves munkanélküli. Még a tél folyamán egy hasonló ügyből kifolyólag hazatoloncolták falujába. Mentés-géül elmondotta, hogy hónapok óta hiába keresett munkát. Néhány napja elfogyott a pénze, amit hazulról hozott és azóta nem evett semmit. Nefir Györgyöt kihallgatása után átszállították a központi rendőrségre.

Bocu Sever pere. A legfőbb számvevőszék tegnap folytatta a Bocu Sever, volt bányai tartományi igazgató ellen indított per tárgyalását. Bocu azzal vádolják, hogy az igazgatóság alapjával könyvemlően és a törvényes formák mellőzésével gazdálkodott. A védelem részéről Radulescu ügyvéd hangsúlyozta, hogy politikai manőverről van szó és a direktorátusnak nem is volt költségvetése. A pert jövő pénteken folytatják.

Ma, pénteken a ROYAL-mozgóban: Groszország lia és La Cucharacha tangó-világsláger. Fősz.: DUNA STEFI.

Dr Róth Marcel előadása. Dr Róth Marcel egyetemi magántanár f. hó 29-én, pénteken este 9 órakor a Salom klub helyiségében (Str. Filipescu 6 szám alatti) az Erdélyi Zsidó Diáksegélyező kulturaprogramja keretében előadást tart: Az orvos és az állam címmel. A rendezőség ezúton is felhívja az érdeklődők figyelmét e nagyjelentőségű kultúreményre.

A Golámark Zsidó Zeneegyesület második szimfónikus hangversenye. A Golámark Zsidó Zeneegyesület április hó első felében tartja meg második szimfónikus hangversenyét, melyre a próbák már nagy lendülettel folynak. A nagyszerű debüt és a sikerült kamarazeneest után most ugy az előadásra kerülő művek fajsúlyban, mint interpretációs tökélyben ez a második hangverseny az elsőtől is nagyobb élménynek ígérkezik. Mendelssohn, Haydn és Beethoven egy-egy gyönyörű zenekari alkotása kerül bemutatásra. Beethoven szimfóniájának zongoraszóloját a kiváló Hevesi Piroška fogja játszani. A koncert iránt máris értehető nagy érdeklődés nyilvánul meg. A zenekar betanítását Boskovics Sándor, a kivételes tehetségű, fiatal karnagy nagy zenei intelligenciával és biztos kézzel végzi.

Rövid hírek mindenünnen. Athénból jelentik, hogy Maximos görög külügyminiszter a napokban ismét átvезsi miniszteriuma vezetését. — Eduardo Maziere híres olasz diszlettervező. Milanó közelében autókiránduláson karambol következtében életét veszítette. A gépkocsi felborult és utasait maga alá temette. A tervező felesége és a sofőr életveszélyes állapotban kórházba kerültek. — Franciaország szombat éjjel 11 órakor áttér a nyári időszámításra. — Belgrádból jelentik, hogy Zsivanovics szenátor lett a kiskoru Péter király nevelője. — A budapesti meteorológiai intézet időjárás jelentése szerint hőszüvedés várható. — A Jugoszláviában néhány nap óta turnézó német társulat játékat néhány nemzeti pártból álló csoport megzavarta. A társulat tagjai között volt Liane Haid, ismert német színésznő is. — Ismeretlen tettesek 12 telefonfülkét felrobantottak Bécsben.

Hölgyeim!

Megérkeztek a legújabb párizsi modellek a

Vértesszalónba Cal. Reg. Ferdinand 53. l. 4 ahol angol és francia ruhák a legszébb kivitelben jutányos áron készülnek.

Purimi hangverseny Dejen.

Magas színvonalu hangverseny előzte meg a deji izr. Nőegylet purimi bálját. A koncertet Beriot koncertduója vezette be, amit a Salamon nővérek adtak elő pompázó technikával. Utána Mendel Ius ismert cluji szoprán-énekesnő gyönyörködtette a közönséget magasszámnyalásu nemes hangjával. Változatos műsorának kiemelkedő száma volt Delibes: Lakmé áriája, amit zajos tapsokkal honorált a közönség. Azután Salamon Etelka szólója következett. A neves cluji magyar konzervatóriumi tanárnő ez alkalommal is megállta helyét. A Grens Scherzoban briliáns vonótechnikájával, a Mozart Menüettben nemes stílusra ragadta magát a közönséget. A zongorakíséretet Schönfeld Hedvig látta el nagy muzikalitással. Kedves száma volt még a hangversenynek Parádi Katus népszerű deji ritmikus tornatanárnő klasszikus szólótáncra, ami lezárta a mindvégig élvezetes műsort. Hangverseny után tánc volt reggelig.

MERANO SZÁLLODA

Budapest, IV. Bécsi ucca 2. Telefon: 81-494 és 81-3-96.

Igen mérsékelt árú szobák! Olcsó penzió-rendszer felszerelési beosztásban!

Töltsön nálunk tavasszal néhány feledhetlenül szép napot a világhírű budapesti Belvárosi szivében! Belvárosi nivó — polgári árak!

Hogy történt a mediási incidens? Bucurestiből jelentik: A kamara ma délelőtti élésén Sercici nemzeti parasztpárti előadja a mediási incidens és éles támadást intéz az otáni prefektus és barátai ellen. Kérdezi, miért nem rendelték el a vizsgálatot ebben az ottani prefektus és barátai ellen. Kérdezi, felszólítására elpusztították és revolverrel löttek hiveire. A prefektus e szavakkal buzdította korteseit Sercici ellen: Ússzék agyon, én felelek érte. Panaszolja még, hogy ki sem halgatták ebben az ügyben, holott ő a sértett.

Predealon havazott. Bucurestiből jelentik: Predealon ma reggel 6 órakor havazott. A hőmérséklet 0 alá szállott. A havazás még tart.

Savel Radulescu hazaérkezett. Bucurestiből jelentik: Savel Radulescu, külügyi alminiszter tegnap este visszaérkezett a fővárosba. Az alminiszter Szabadkán vált el Titulescutól.

Szentcsitették a szövetségi törvényt. Bucurestiből jelentik: A király szentesítette a szövetségi törvényt, amely a napokban megjelenik a hivatalos lapban.

Leégett egy cernăuți vattagyár. A cernăuți Fuhrmann-féle vattagyárban éjjelkor tűz ütött ki, amely az egész épületet lángbaborította. 4 munkás súlyosan megsebesült, közülük egy meghalt. A kár 150000 lei.

Atvette romániai birtokát Erzsébet görög exkirályné. Tudósítónk jelenti: Némrégén hírt adtunk arról, hogy a Banloc községbeli volt Karácsonyi-féle mintagazdaságot megvásárolta harmincmillióért Erzsébet görög exkirályné. A fenséges birtokosnő ma érkezett meg uradalomra, ahol Nistor Demeter dr megyeprefektus és más hatósági személyiségek fogadták.

Eljegyzés. Sternberg Irma és Glück Miklós Simleul Silvaniei jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

A „Pharos” nagyszabású irodalmi estélye Aradon. Április negyedikén este a „Pharos” zsidó kiadóvállalat körül csoportosult írók és művészek Aradon tartják meg második kultúrestélyüket. Az estély műsorán Arad város zsidó művészeinek legjaván kívül Faragó Rezső, S. Varga Zsuzsa, Jámbor Ferenc, Salamon László, Szabó Imre szerepelnek előadásokkal és felolvasásokkal; Chalevitz Rózi, az ismert zsidó szavalónő héber költőkből fog előadni. Az estély részletes műsorát legközelebb közöljük. Az estély iránt Arad város kulturaközönsége körében szokatlanul nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Nehéz székülésben szenvedők, akiknek gyakori fejfájás, mellnyomás, szivdobogás, gyomorműködési zavarok és különösen fájdalmas végbélbajok — mint aranyér, rekedés, előesés, polipus, sipoly, szűkület — teszik az életet nehezzé, igyanak reggel este negyed pohár természetes Ferenc József keserűvizet.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

V. H. A törvényjavaslat szövegéből nem derül ki pontosan, milyen pénzügyi kihágásokra vonatkozik a csökkentés. Ha majd a parlamentben sorra kerül és törvényerőre emelkedik, teljes részletességgel fogjuk közölni. Kísérje figyelemmel közzgazdasági rovatunkat.

